

Debatt

Hør på avtalespesialistene

Anne Røise

avtalespesialist i Vestfold

Espen Idås

spesialister i klinisk barne- og ungdomspsykologi

Eivind Andersen

avtalespesialist i Vestfold

Psykologforeningen unnlot å involvere avtalespesialister i et politisk motivert pilotprosjekt om pasientinntak. Det er kritikkverdig.

For få år siden betegnet Helse Sør-Øst avtalepsykologer og -psykiatere som deres «gull», og viste til stor effektivitet og et høyt antall konsultasjoner. Det ble påpekt at vi var fleksible, og at vi var tilgjengelige for fastlegene, psykisk helsevern og det kommunale hjelpeapparatet.

Vinteren 2018/19 ble det fra Helse Sør-Øst bestemt at avtalespesialistene, både psykologer og psykiatere, skulle inngå en samarbeidsavtale med psykiatrisk spesialisthelsetjeneste. I løpet av noen måneder kom vi fram til en avtale som var akseptabel for begge parter. Samarbeidet med våre psykiaterkolleger var meget godt. Samtidig hadde vår forhandlingspartner, Klinikk psykisk helse og rusbehandling i Vestfold, uten å informere oss, meldt interesse for å delta i et pilotprosjekt i regi av Helse Sør-Øst. Dette prosjektet hadde to formål: Det skulle prøves ut hvordan avtalespesialistene kunne bidra til rettighetsvurdering av henviste pasienter. I tillegg skulle alt pasientinntak til deltakende avtalespesialister gå gjennom DPS. Der skulle rettighetsvurderingene gjøres. Prosjektet innebar at avtalespesialister skulle frikjøpes fra klinisk arbeid for å gjøre slike vurderinger. Det viste seg at også avtalespesialistene tilknyttet Nydalen i Oslo var tatt med i prosjektet, totalt ca. 60 avtalespesialister.

Når vi opplever foreningen vår som motpart i en slik sak, er det alvorlig

Ingen informasjon

Da avtalespesialistene ble informert om dette, ble det fra Helse Sør-Øst, Legeforeningen og Psykologforeningen lagt stort press på den enkelte spesialist for å delta. Det viste seg at våre foreninger var sentrale aktører i et arbeid som skulle utprøve vesentlige endringer i våre praksiser. Endringene innebar brudd med våre kontraktfestede rettigheter, plikter og autonomi. Foreningene deltok i dette politisk initierte arbeidet uten at vi på noen måte var informert.

Etter en noe avventende sjokkrespons blant avtalespesialistene kom motreaksjonene fra kolleger i begge regioner. Både Helse Sør-Øst og NPF tok selvkritikk når det gjaldt hvordan prosessen hadde vært, men økte samtidig trykket på nødvendigheten av å delta. Det ble lagt press på enkelt deltakere om å bli med i prosjektgrupper som skulle klargjøre for gjennomføringen av prosjektet. Avtalespesialistene opplevde ikke tilhørighet til prosjektet. Det ble sågar i felles møter uttalt at våre foreninger var motparter i dette arbeidet. Ingen av våre kolleger viste interesse for å delta, og i siste liten valgte Helse Sør-Øst å skrinlegge prosjektet i denne omgang.

Dårlig prosess

Prosesen har skapt utrygghet og frustrasjon. Vi er medlemmer i en forening som vi mistenker for å ha større fokus på å imøtegå skiftende politiske ideer og føringer enn å representere oss som medlemmer. Når vi opplever foreningen vår som motpart i en slik sak, er det alvorlig. Vi forstår selvsagt at en fagforening må følge med på skiftende politiske føringer, men det er alltid en fare for at avstanden til «grasrota» blir for stor. Vi er meget misfornøyd med hvordan foreningen har håndtert dette. Avtalespesialistene arbeider som selvstendig næringsdrivende. Vi er del av de totale psykiatri/psykolog-tjenestene, og er tillagt stort ansvar for prioritering, kartlegging og behandling av mennesker med psykiske lidelser. Vårt arbeid er mest mulig avbyråkratisert slik at fokus primært er på pasientbehandling.

Vårt håp er at foreningen framover i større grad legger saker ut til høring blant medlemmer før slike utprøvinger eller tiltak iverksettes.